

Тэдэс нүхэдүүд! Мунөөд олон үндэс яһаганай совет литература...

Бэлиг улам байжана, ойлгосо мэдэсэнь үргэдхэнэ, оюун бэлигэнь бадаруулагда туйлна.

Мунөө жэл совет хүнүүд, бүхү түрүү хүн түн Агууехэ Октябрийн социалис революциин жэлэй оие тэмдэглэжэ байна.

Ажалшадые патриотическа, интернациональна ёһоор хүмүүжүүлхэ гэшээ литературын дайшалхы зорилго болоно.

Совет литературын нүлөөнэй далайсан мүнөө хэмжээлэшгүй эхэ болонхой. Ном дэбтэр бүлэ бүхэндэ гэр бүхэндэ хэрэглэгдэнэ.

Баатаршалга совет литературын эрхүү зоруд дотор эли тодоор зураглан харуулагдан. Түүхын бүхү шатануудта—амгалан байгуулалшы, дайнышье жэлүүдтэ—совет литература...

Олон миллион хүнүүдэй ухаан бодол, зүрхэ сэдхэлые эзэлхын түлөө мүнөө сагай үзэл сурталы туйлаанда совет литература дүрдэгдэ зорилгоны тон харюусалгатай.

Дэлхэйн оршом соо совет уран зохиолшодой эрхилдэг эдэбхитэ ажал аюуулан, арадуудые, сүлөөрүүлхын түлөө, фашизмда, империалис хархис этэгэдүүдтэ, колониальна богоолшолгодо эсэргүү тэмсэлдэ оруулан хубита нэмэринь дэлхэйн демократическа олонингын зүгөө үндэр сэгнэлтэ ба мэдэрэлдэ хүртэнэ.

Дэлхэйн литературын бүхү үнэн сэхэ хүсэнууд мүнөө амгалан байдалай, социальна хүжэлтэ дэбжэлтын түг доро нэгдэн жагсажа байнхай.

Социалис искусство гэшэмнай дэлхэйн уран зохиол бүтээлэй хүжэлтын гол хүсэн мүн. Тэрэнь нүлөөе бүри эхэ болгохо, социалис реализмын, социализмын оронуудай литературануудай хани нүхсэл бажижүүлхэ ябадал мүнөө сагай уран зохиол бүтээлэй гайхамшаг үрэ түгэс шэглэл болоно.

Марксис ёһоний уран хурса шэнжэлгэ хадаа литературын хүжэлтэдэ партианя нүлөө үзүүлхэ хүсэтэ олол ара, ажалшадые найн найхан юумэндэ партианя дуртайгаар хүмүүжүүлхэ эхэ хүсэн юм.

Уран зохиолшодой эмхи совет литературын партианя, арадай шэнжэ шанартай байхын түлөө, суртал бодолой талаар хэлбэршигшгүй байхын түлөө тэмсэлшэдэй уран мэргэжэлтэ холбоон ёһоороо саашада аюуула хэхэ ээргэтэй.

Социалис обществодохон уран зохиолшын уялга үүргэнь угаа эхэ байна. Советүүдэй ороной литератор байха гэшээ ходоодо, бүхү юумэндэ партиан бата найдамтай тэмсэлшэ байха, коммунис байгуулалтын габьяата хэрэгүүдые элрхэйлэн харуулхэ, буржуазна үзэл сурталы ямаршье үзэгдэлүүдтэ эбсэсгүйгөөр эсэргүүсэн тэмсэхэ гэһэн удхатай.

Советүүдэй ороной литератор байха гэшээ үе сагай шэнжэе онороной ойлгон мэдэрхэ, арад түмэншэ хамта байлдаана орохо, барилга дээрэ хүдэлхэ, тэдэнэй хэрэгүүд болон эрлэнтүүдые ойлгон мэдэрхэ, өөрингөө бүхү бэлиг болон шадабарине, хамаг зүрхэ сэдхэлхэ тэдэндэ үгэхэ гэһэн удхатай.

Советүүдэй ороной литератор байха гэшээ өөрингөө үгөөр хүнине зоригжуулан жэгурүүлхэ, тэрэндэ дээдэ зэргин эрмэлзэл ба мэдэрэл туруулхэ, тэдэндэ баяр, зот жаргал олгохо гэһэн удхатай.

Саашада СССР-эй уран зохиолшодой холбооний түр дээрэн Ленинэй орден ялархан. Энэ хадаа социалис реализмын литературын эхэ габьяа, коммунис байгуулалтада, фашизмые манай арадай илаха хэрэгтэ энэ литературын оруулан хубита нэмэринэ арад нингын найшаан мэдэрэнэй гэрша болон. Энэ үндэр дээдэ шагнал хайртайны дашарамдуулан, бүхү совет уран зохиолшодые КПСС-эй ЦИ үнэн зүрхэнхөө амаршала.

Манай агууехэ Эхэ ороной уран зохиолшод коммунизм байгуулгын хэрэгтэ саашадашье эдэбхитэйгээр хабаадаха, арад түмэнэй аша туйада бүри эхэ эршэ зоригтойгоор ажаллаха, зохиол бүтээлэй талаар шэнжэ амжалтануудые туйлаха гэжэ Советска Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет этгилжэ байханаа элрхэйлэн мэдүүлэнэ.

Нүхэд делегатуд! үрэтэй найнаар хүдэлмэрилхэнтэй хүсэнбди! Коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлдэ шэнжэ амжалтануудые туйла!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

МОСКВА, майн 22. (ТАСС). СССР-эй уран зохиолшодой дүрбэдүгээр съезд мунөөдөр Кремлин Эхэ ордон соо нэгдэбэ. Сэдэлинүүдэй зал соо манай ороной бүхү национальна литературануудай түлөөлөгшад, совет соёлой ажал аюуулашад, олонингын түлөөлөгшад, хилин саанаһаа эршэн айлшад сугтарна.

Правительствоня ложонуудта нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Вороной, А. П. Ирилинский, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельшин, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шеленин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, И. В. Капи-

тоновой, Ф. Д. Мулановой, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцов эрхэдэнэ, делегадууд болон айлшад нэрэмцөө алыга ташалгаар угтаба. Съезде СССР-эй Уран зохиолшодой холбооний правленийи нэгэдэй секретарь Н. А. Федин нэгээтэ, Тинхэдэ III, IV съездиүүдэй хоорондохи үе соо наһа бараһан уран зохиолшодой нэрэнуудые дурдаба. Зал соо байгшад хүт дээрэ бодон, мишуган турша соо дуугай байжа, тэдэ уран зохиолшодой дурасхаалые хүндэлэн ёһоло.

Съездин президиум ба бусад хүтэлборилхы оргонууд хуунгадаба. Хүндэтэ президиумдэ КПСС-эй ЦК-гай Полит-

бюрогой гашүүдэ ехэ баар дэбжэлтын оршон байдала хуунгадаба. Съезд зүблэхэ зүйлөө, хүдэлмэрингөө гуриж баталба. Съездэмнай хилин саанахи олон айлшад эрэнхэй гэжэ К. А. Федин мэдэсэбэ. Тэмсэжэ байгаа Вьетнамаа эршэн литераторнуудай нэрэнуудые дурдахадань, зал соо байгшад илангала хани халуунар алыга ташаба. Съездэ КПСС-эй ЦК-гай эльгэгэһэн амаршалгы П. Н. Демичевэй ушан соносхоходонь, делегатуд ба айлшад тон эхэ анхаралтайгаар шагнаа.

БҮХИ ОРОНУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТҮЙ 44-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯДАЙ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй, Министруудэй Советэй орган

№ 119 (11413) 1967 оной майн 23, вторник Сэн 2 мүнгэн

АГУУЕХЭ ОКТАБРИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Модшодой мурьсээн

ХОЙР МЯНГАТАН ОЛОШОРЬООР

«Забайкалесс» комбинат болон Ой модоной, модо болбосоруулгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком бага комплексно бригадануудай дунда дэлгэрэн социалис мурьсөөнэй апрель нарын дүн согсолон гаргаа.

19 бага комплексно бригада абаһан уялгаа дургэһэн байба. Эхэ бригаданууд апрель соо тус бүридөө 2000 кубометрээ үзүү модо бэлдэхэжэ, шэрэһэн юм.

Харадаа 2000 кубометр модо бэлдэхэ үүсхэл гаргаһан Хандагатайн леспрохозой модшод хэллэн үгдөө хүрэмөөр ажаллана. Энэхэ 38 бага комплексно бригадануудай 8-инийн бара соо 2000 кубометрээ эхэ модо бэлдхэн талуулаа. Василий Ивонич Спиридоновой даагг бригада тэрэ амжалта туйлаба. Тус бригаданы дунда 3616 кубометр модо бэлдэхэ. Энэнь ганса республика дотор бэшэ, харин бүхү Эхэ оронойнай модшодой дунда туйлагдаһан эхэ илалта болохо юм.

Худанай леспрохозой бага комплексно бригаданууд социалис мурьсөөндэ мүн э шалгарна. Нухар Н. К. Грибановой хүтэлборилдэгг бригада 1200 кубометрэй орондо 2312 кубометр модо бэлдэхэ. Хурамжаанай леспрохозой нухэд В. С. Шукина, Н. П. Куреновой, А. Н. Трофимовой хүтэлборилдэгг бригаданууд 2100—2200 кубометр модо отолжэ, талуулан байна. Хандагайн леспрохозой Н. Ф. Семенов, А. Н. Стулевой, Н. Н. Карбаиновой бригаданууд мүн э 2000 кубометрээ дээшэ модо бэлдэ.

Н. ТЮРНЕВ.

Бурядай АССР-эй Верховно

Советэй Президиумэй Указ

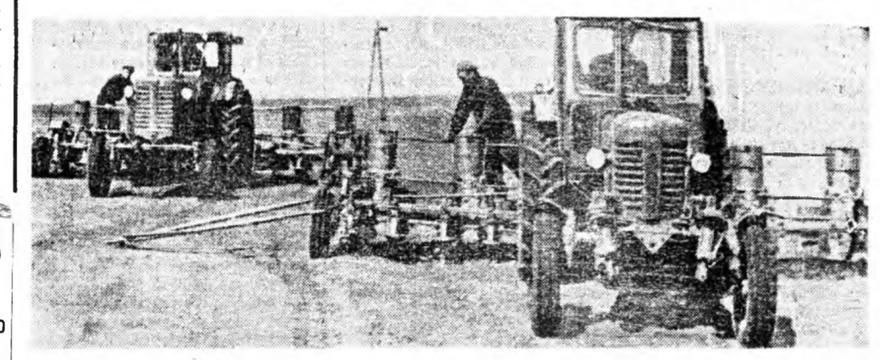
БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР С. О. ЕЛАНОВЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрөөрөө 50 наһа гүбэзэнгэйн дашарамдуулан, советүүдэй болон хүдөө ажыхан оргонуудтэ олон жэлдэ найнаар хүдэлмэрилхэнтэй түлөө республикын хүдөө ажыхан министрэй орлогшэ, РСФСР-эй габьяата агроном Семен Еланович Елановые Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгшэ А. ХАХАЛОВ.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Н. МАСЛОВ.

Улаан-Удэ хоте, Советүүдэй байшан. 1967 оной майн 20.



БЭРХЭШҮҮЛЭЙ НЭГЭДИ

Манай леспрохозод ажалай түрүүнүд аялал олоно. Тэгэһэн модо бэлдэхэлэй үчэстэй нэгэ бригадые нухар Черинговой толгойдо. Тус бригада даалгабаряа бара бүрийдэ 110—140 процент дүүргэнэ. Энээндэ бригадир, тракторист И. Черинговой үүргэ алаба эхэ юм. Энэ нухар трактораа найнаар харууналда дүй дуршалдай модоно. Мун бригадантаа ажал зүбөөр эхилдэхэдэнэй ашаар даабаряа ходо үзүүлэн дүүргэнэ. Нухар Черинговой бригада энэ жэл 14.500 кубометр модо бэлдэхэ даабаритай. Б. ДАБАЕВ, Хурбэн леспрохозой модшон.

ТУСЭБӨӨ ХОЛӨ ҮЛҮҮЛЭЭ

Энэ амжалта өөрөө эрэггүй. Эрхимээр ажаллажа, тахануудые зүбөөр харууланай, эсэргүүдэнэй аша үршэ гэһэнэ. Евдоким Гаврилович Калашниковатай хамта худалдагг шубуунал М. И. Калашникова, В. М. Поканка, М. П. Поканка гэгшэдэй габишагай, нэтрүү оролдогтой ажалые магтангүй үнэгэрхэ огто болохогүй. Тахяа харууналха, үндэгэ абаха, тушаахында хажуугаар мүнөө өдэ шубуунал 5 мянган даль-баряа инкубаторна станциһаа асарад, дэгжээжэ байнхай. А. НАГАСЛАЕВ.

Н. П. Осиповой нэрэмжэтэ ородой арадай оркестр Австралида

ГАНБЕРРА, (ТАСС). Мельбури, Австрали, Окленд, Веллингтон гэжэ горогуудай зуу мянга орон хүн орон Австрали ба Шэньян ошон Н. П. Осиповой нэрэмжэтэ Ородой гүрэнэй арадай оркестрай концертүүдые харха. Австралийн хобал элдэб орондуудай ололоо гастрольнуудые дурдаха зуураа, табан түбин ходо горогуудта энэ оркестрей ходо туйладаг шанги иимэ эхэ амжалта ололо коллективүүд үзөөгүй байх гэжэ бэшэнэ.

ВЛАДИМИРСКА ОБЛАСТИН АЖАЛШАДАЙ БАЙНДЭР

ВЛАДИМИР. (ТАСС-ай тусхай корр.). Арадай ажыхы болло соёл-гажэлтэдэ хүжөөлгын хэрэгтэ амжалтануудые туйлаһанай түлөө шагналдаһан Лениной ордение Владимирска областьдо майн 20-ной үдэр баруулагда. Энэ гайхамшаг ушарта зөрөөлгөһөн баярай суглаан Химическа заводой Соёдой байшан соо болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гашүүн, РСФСР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлгшэ Г. И. Вороной шагнал баруулаха зуураа, областини хүдэлмэришэд, колхознигүүд болон интеллигенцие КПСС-эй Центральна Комитетэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, Советскэ правительствын үчэнэгэ

хоо амаршалаа. Тинхэдэ Россия хүдэлмэришэд ангиин революционерно тэмсэлдэ Владимирска губерниин пролетариатай оруулан хубита нэмэри тухай, социалис байгуулалтын жэлүүдтэ энэхэ амжалтад туйлаһан амжалтанууд тухай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үдэ эсэргэ

шэд-владимирхайдай гаргаһан баатаршалга тухай хэлэбэ. Эхэ оронойгоо ашаг түбин туйла ажалдаа шэнжэ амжалта туйлаһын Г. И. Вороной Владимирска губерниин пролетариатай оруулан хубита нэмэри тухай, социалис байгуулалтын жэлүүдтэ энэхэ амжалтад туйлаһан амжалтанууд тухай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үдэ эсэргэ

БУРРЕМЗАВОД

(ДУУН)

Мнрин ехэ харгыгаар
Бажингууд пөездорю
Базэрхэд эрэнэ пөезде
Имэлэн занаха ремзавод.
Галта сахилгаа бардуулан
Габшагай үндээн
пролетаринар
Габшагай эхэтэ ажалаара
Газар ороноо хубилуула.
Түргөөр дахи
Шангаар сохи!
Баяртай согтой
Буррад оройной
Видэнэр (пролетаринар!)
а, саг, болзор
идализмые
Баримталжа
Дүүргэхэмнай!

Орон дэлхэй дээхэнүүр
Угзаруулаа пөездорю
Олоной буудга вагоиние
Ударнаар бүтээх ремзавод.
Ургэн заводой барилгаша
Үндээн улаан пролетаринар
Ударник габшагай ажалаара
Уужамхан
Буряада долгисуула.
Түргөөр дахи
Шангаар сохи!
Баяртай согтой
Буррад оройной
Видэнэр!
Саг, саг болзор
Социализмые
баримталжа
Дүүргэхэмнай.

(Түгэсхэл. Эхинишнь 2-дохи нюурта).

УЯАН ТЭЭРМЭХЭЭ ТҮГЭС ХҮГЖЭНГИ ИНДУСТРИ ХҮРЭТЭР

вольфрам-молибденый, Улаан-Удын мля-консервын, танхайн комбинатуудай, паровоз-вагон за-набарилгын заводой барилга сум дүүргэгдээн байгаа. Илангана ой модоний промышленность ехэ алхам хээ хэн. Модо бэлдэхэй худалмэриние механизм, техникаар зэбсэгжүүлэх худалмэри ургэнөөр ябуулагдан юм. Хандатайин, Шулуутайн, Байгалай леспромхозууд ой модоний томо предприятинууд болоно байна. Эдээнэй хажуугаар мүн нутагай, эгээ хоолтой промышленность хүгжөөгдөж эхиллэн юм.

ка, Бэшүүрэй саахарай завод болон бусад ороно. Дүрбэдэхи табан жэлэй түсөбье Буряадай промышленность уридшалан дүүргээн. 1940 онойхидо орходо энэ табан жэлэй эсгэтэ промышленностийн валова продукция 42 процентээр дээшлээд байба.

1966 онойоо ахижа промышленностьда ажахые шэнээр түсөөлөх, экономическа таларнь урмашуудлаг хэмжээн—ажахын ре-формо бөлүүтгэгдэж байхай. Гурбан предприяи—«Электромашинна», «Теплоприбор» заводууд, нарин сэбнн фабрика шэнэ гурмаар хүдэлнэ. Ямаршье бэрхэ-шээлгүйгөөр энэ шэнэ гурим нэ-тэрүүлгэгдэж байна гэхын арга-гүй ааб даа. Тингэжэе түрүү-шин дүнгүүд ажахын шэнэ ре-формын хайн байһые харуулна. Энээнине гэршэлхын тулада «Теплоприбор» заводой худалмэриний зарим дүнгүүдэ харуула. 1965 онойхидо орходо үнгэргэж жээ-дэ энэ заводой товарна продукция гаргалта 20,8 процентээр ехэ бо-лоо, ажалтайн бутээсэ 14 пер-центээр дээшлээ. Олзо оруулаха түсөөбө 183 процентээр дүүргэ-э, урмашуулын жасала 134 мянган түхэриг хаагаа. Худалмэришээй унар ёһо мэдэхэ болодад, ажа-лхай журам байжаруулгала ажа-хын шэнэ гурмай суутай байһа-ниниш арасагай.



Хонгор сэдхэлтэй Хоёр найхан басгадууд, Улаан галстугтай Улаан сэрэн пионерүүд Түрэл хотынгоо Түүхэтэ гудамжаар ябанал даа. Таригданан сээсүүдэй Тааруу хайханниие харанал даа Газар юртэмсын Габьялта номсанавт болохо гү? Аба орондоо Алмаз, гранит бэдэрхэ гү? Ямар нэгэл Яшагай найхан хүсэлье Ароухан хүгүдэ Абажа лбанал даа толгойдоо...

Ю, БАРИМТАНУУД

Буряадай республикада про-мешностин бүхы халбаринууд эхэй. Республикын арадай он бүхы продукция 80 га-проценте промышленность. Оройноймай 80 гаран об-хизаарнуудтай Буряадай ишменность үйлдэбэршин ха-а холбоотой.



Дэлхэйн 37 гурэнүүдтэ Бу-ороний тамгайтайд эдэбнн тү-мэнүүд, шухаг уран нарин үүд элэгээдэнэ.

«Забайкалесс» комбинат модо дээдэ олон предприятитай, жомхонудтайн бэлдэхээн х, хөрөөдөгдээн материал, г гурнүүд оройноймай олон ст, хизаарнуудтай, харин гү-үдтэ элэгээдэнэ.

Энэ жэлэй түрүүшин квартал мэ комбинатай предприяи-345 мянган кубометр хөрөө-мэй материал Эхэ оройной-барилсануудтай, харин гүр-тэ элэгээдэнэ.

1936 оной октябрийн 15-да «Удын ТЭЦ-эй түрүүшин генератор ашагалагада үгтэ Энээнэй хүсэниш 12 мянган квт. Октябрийн революциин ашуу жала соо Буррад оройной ашуу элэх хүсэ үйлдэбэршээ дахин ехэ болоо. Мүнөө Бу-ий энергосистемэ Сибирин дээдэ энергосистемэдэ оруу-ахай.

Энээнэй урда тээхи до-жэлэйхитэй сасуулахдаа улкын арадай ажахыда гол хэрэгдэлээ 3,2 дахин бо-лоо. Промышленностьда нй бүтээсэ 40 процентээр өлээ.

1933 оной мартын 29-дэ Дээ-дн ТЭС-эй түрүүшин эл-ашагалагада оруулагдаа хэн.

Августын 22-то ванна пешин ажэ эхилээдэб гэжэ шэлэй ажоруулагданан заводой хү-үршээд, алба хаагсад, инже-үүд, техниүүдэй үмэнэвөө эа-й хүтэлбэрлэлшээд 1935 оной стын 29-дэ республикын пра-ктикада элидхээ хэн. 1935 септябрийн 26-да Улаан-шэлэй завод түрүүшин шэл-шүлжа гаргаа.

1937 ондо мяха-консервын шаддай үйлдэбэршин гол гол үд ашагалагада үгтээн бай-

Буррад оройной индустри бай-гуулаха хэрэгтэ Советскэ прави-тельство айхабтар ехэ мүнгэ зөө-ри номолон юм. Хөөрдох табан жэлэй турша соо Буряадай про-мышленностьда 427257,9 мянган түхэриг капиталына барилгааа номолондогон байгаа. Республикын арадай ажахын капиталына барил-гада номолон бүхы мүнгэ зөө-ринин 71,7 процентий промышлен-ностийн капиталына барилгада зөрүүлэгданан гэхэ гү, али урда тээхи табан жэлэйхидээ 22,5 да-хин ехэ болоо. 1932 оной хэм-жээнэйтэ сасуулаа болоо наа, 1937 ондо Буряадай гурэнэй промыш-ленностийн валова продукция 553 процентээр ехэ болонон байба.

Республикын арадай ажахын аэнергийн хүсэн нилээдгүй ехээр ургаа. Паровоз-вагон заабарил-гын заводой, мяха-консервын комбинатай дэргэдэ хүсэн тү-гээс тепловлактростанцинууд барилданан юм. Хэрбээ 1932 ондо 1,3 мянган киловатт-час хүсэтэй электростанцинуудай хамтадаа 1,8 миллион кило-ватт-час электрин алшэ хүсэ үйлдэбэрлэдг байгаа наа, 1937 ондо 23,1 мянган киловатт-час хүсэтэй электростанцинууд 55,8 миллион киловатт-час үйлдэбэ-рилдэг болонон байба.

Хөөрдох табан жэлэй турша соо промышленностийн хурдан түргөөр хүгжээнэй ашаар 1937 ондо республикын арадай ажахын бүхы продукцияда промышленностийн хуби 71,1 процент болоо.

Коммуни партиин удирдалта дорю бөлүүгдээн Буррад оройной индустриализацила хадаа 8—10 жэлэй хугасаа соо хөг-дээн үнэхөөрөө промышленно-сти болон байгаа. Буряадай АССР-эй бии болговор 15 жэлэй турша соо (1923—1938) про-мышленностийн гол шухала тү-хээрлэгэнүүд 212 дахин ехэ бо-лонон, тинхээд валова продук-цинь 44,4 дахин ургалан байба.

Буррад ороние социалис ин-дустриай болгонон ушар барим-та хадаа Коммуни партиин Лени-нскэ национальна политикын болото бөлээд, аха дүү совет бүхы ардуудай, нэн түрүүн орд ара-дай зүгөө үзүүлэгдэн ехэ туһа-ламжын аша үрү мүн. Гадаа рес-публикын бүхы ажалшад, тэрэ тоодо нэн түрүүн тэрэнэй залуу худалмэринин ангийн шон га-бьяата ажаллаар энэ ехэ худалма-рини хөгдээннине ойлгосотой.

СССР-ые индустриализацила хадаа худалмэришэн ангийн, бүхы арадай агууехэ батар габьяа мүн гээд КПСС-эй программа дотор хү-лэгдэнэ. Буррад орондо социалис индустриин байгуулагдажа бай-нан үедэ худалмэришэн анги бү-риинд бии болонон, буряадуудай дундааа мэргэжэлтэй худалмэ-ришэд, инженерүүд, техниүүд ур-ган гарахан байба.

Дайнай урда тээхи табан жэл-нүүд туршида бөлүүгдээн социалис индустриализацила ха-даа Буррад оройной үйлдэбэрлгын хүсэнуудые сашаандэ бурин тү-гасөөр хүгжөөхэ үндэһэ буури байгуулан юм.

Дайнай урда тээхи гурбан жэл-эй хугасаа соо республикын промышленностийн хүгжэлтэдэ ехэ алхам хөгдээ хэн. Эдэйн

«Манай арадай зам угаа ехэ, тэрэнэй габьяань асари ехэ. Энэ габьяань ерээдүйн үетэндэ, эрхэ сүлөөгэй замые шэлээн бүхы хүн зондо мүнхэ жэшээ боложо үгэхэ».

(Агууехэ Октябрийн социалис революциин 50 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай 1967 оной январин 4-нэй тогтоолһоо).

дэн аймагуудые, Галуута нуурай шулуу нуурнэй шухтануудые Улаан-Удээй холбонон айхабтар шухала «Фундаментин» болонон байгаа. Гэхээд гадаа, энэ түмэр харгы хадаа аха дүү СССР Монгол хоёрые холбонон. Энэнь мүн ээ ехэ удаха шанартай байһаниинь элигэ.

Союзай, Россия Федерациин мэд-лэлей предприятинуудай бүхы продукция 1938—1941 онуудта республикын арадай ажахыда 32 процентий болодог байба. Дайнай урда тээхи гурбан табан жэл соо промышленно томо предприяи-нуудай худалмэришэд, алба хааг-шадтай тоо 12 дахин, инженер-үүд, техниүүдэй тоо 40 дахин олошорлон байба. Тинхээд худал-мэришэдэй 10—11 процентий бу-ряадууд болодог байгаа. Эдэ бүгэ-дэн хадаа Буррад оройной промышленностийн ехээр хүгжэ-нөнэй бодото гэршэ мүн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дай-най жэлнүүдтэшье Буррад оройной промышленность илантын жасала өөрынгөө хубитые оруулаха бай-һаниинь элигэ. Гурэнэй оборонин комитетэй, ВПСИС-эй магтаал шангуудые абажа байһан, Гүр-нэй оборонин комитетэй Улаан түг мяха-консервын комбинатад хэтэ мүнхын хадагалаанда үгтэнэн ба бусад ушар баримтанууд хадаа Буряадай худалмэришэн ангийн, бүхы ажалшадтай габшагай ажа-лые гэршэлнэ бэш гү!

Он жэлэй үнгэрхэ бури манай республикын промышленностийн алхам улам улам ехэ болодо, унан бээ бөөлөн байна. Хүгжэлтын ямар нэгэн шата дабагдахада, ехэ ехэ захатанууд бүтэдэг хуулитай. Дайнай хойто тээхи табан жэл-нүүд соо шэнэ предприяи-нууд бүтээгдээ. Эдэ жэлнүүдтэ ехэнхидээ хүнгэн ба эгээ хоолтой промышленностийн предприяи-нууд барилданан. Тэдэнэй тоодо Улаан-Удын нарин сэбнн фабри-

байба. Революциин урда тээ бүх-лй жэл соо арай гэмэ гаргадаг продукцияе мүнөө табакан хонго соо бүтэдэг болонон— нима ал-хам, нима дэлсэе урдань үзэгдөө-гүй.

Коммунизмын материально-тех-ническэ үндэһэ буури байгуулаха үедэ мүн ээ ехэ хубилалтанууд боложо байна. Промышленностийн шэнэ халбаринууд бии болонон, олонхи предприятинууд шаналан залгаданан, тингэжэ Буррад орой-но бүтээн гаргалдан алдэбнн зүйл-нүүд дэлхэйн ороноудта эль-гээгдээ болло.

Буряадай республикада бүтээ-гдэн гэжэ тамгатай электротех-ническэ түхээрлэгэнүүд, прибор-нууд, электродвигательүүд, кра-ней установконууд, модон, хөрөө-дэмэл материалнууд, гөрнүүд бо-лон бусад шухаг зүйлнүүд, уран нарин хэрэгсэлнүүд ондоо область хизаарнууд руу, хилын саагуур-шые эльгээгдэнэ. Промышленно-стиин шэнэ халбаринууд бии бо-лоные эдэ продукциянуудай нэрэ гэршэлжэ байна. Электротехниче-скэ, приборой, химин, крануудые хэлэг болон бусад халбаринууд үнгэрэн долоон жэлэй турша соо бии болоо. Мүн энэл үе соо маши-на бүтээлгын промышленность ехээр хүгжээн байна.

Республикын промышленностийн продукция бүтээн гаргаха хү-сэн—үйлдэбэрин түхээрлээ до-лоон жэл соо хоёр дахин ехэ бо-лоо. Энэ үе соо табяад шэнэ предприяи барилгаа.

Шэнэ табан жэлэые хайнаар ахилагдаа. Табан жэлэй түгэбэй директивнүүдые дүүргэхын тү-лөө мурысоон үргэнөөр дэлгэрэн-хэй. Энэ худалмэришэ бүхы пре-приятинууд хабадалсажа, 1966 оной түсөбье үзүүлэн дүүргэнэн байна. Түсөбөө гадуур 7 миллион түхэригэй продукция бүтээн гар-гадаа. Ажалтайн бүтээсэ 11 пер-центээр дээшлэн байна.

Мүнөө үедэ бүхы совет арад, дэлхэйн түрүү үзэл бодото хүн зон Агууехэ Октябрийн социалис революциин 50 жэлэй ойн байн-дэр угтуулан угаа ехэ бэлдэхэ хэжэ байна. Буррад оройной ажал-шад энээндэ эршэмтэйгээр хабаа-лажа, ойн хайдарые нэрэтэй түрэтэйгөөр, ажалай бэлэг сэлгэ-тэйгээр угтахын түлөө тэмсэнэ.

Булгайр, шинэ, дайна, галха, модо, хирпинсэ—нимэрхүү зүйл хэрэгсэлнүүд Буррад нутагтай дү-шэ гаран жэлэй саала тээ гаргалдаг байһаниинь элигэ. Мүнөө халбаран хүгжээн Буряадай республикада бүтээн гаргалдаг продукцияин нэрэ гоо-лохо болоо наа, нилээдгүй олон болохо. Мүнөөнэй дээдэ хэмжээн-эй техникаар зэбсэгжэн Буррад оройной социалис индустри хадаа гайхамшата илантануудай нэгэн болоно. Республикыннай промыш-ленность дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходо 25 дахин-наа үлүү ехэ валова продукция үгэнэ. Хэрбээ 1940 ондо томо предприяишад ажаллаа байгаа наа, мүнөө тэдэнэй тоо 90 мянга шахуу болоо. Республикын арадай ажахын бүхы продукцияин 80 га-ран процентийн промышленность үгэнэ. Советскэ Союзай 80 гаран область, хизаарнуудта, 37 провин гурэнүүдтэ Буряадай промышлен-но продукция эльгээгдэнэ.

Эдэ бүтээн хадаа Октябрийн революциин аша ура. Коммунис партиин Ленинскэ национальна политикын болото бөлээд, аха дүү ардуудай хани барилсаалтай, хач-тын хүсээнэй аша үрү мүн.

Доцент Б. МИТУЛОВ, түүхын эрдэмэй кандидат.

РЕПОРТАЖ

Вьетнам, Куба, Болгари, Финляндия, Марокко... Тоолохо болоо наа, үшөө олон ороноудай үрэ ород, англи хэлэн дээрэ бүүсээтэй. Бэхи хайнаар, ха-руунданан хабтагайгаар хөгдэ-нэн модон хайрсагууд. Хэдэн үнгын шэрээр будагданан ехэ-шье, башые приборнууд энэдэ олон.

— Эдэнэй түрүүн лэ ябтал-та гүбни даа.— гэжэ нэгэ саган шарайтай хүн дуугарба. Бусад худалмэришэд таһаг соо жэрүй-лэжэ табантэй приборнуудые буриһаань хүдэлгээжэ, хайрса-гуудта хэжэ эхилнэ. Эдэ прибор-нууд, мүн тэдэнэй ябталгадаха модон хайрсагууд эндэхи бусад үйлдүүднээ илгээтэй, улаан, наан үнгэртэйнууд.

— Хаана ошохо юм, юундэ олодо үнгэртэйб, — гэжэ һонир-хоодо, тэрэ «захиралта» үгэ-эн хүн ингэжэ тайлбарилба:

— Одомай Вьетнам эльгээ-гдэ юм. Америкийн империа-лизистнуудай ээрлэг муухай ашаа-да шанга харюу үгэжэ, эрхлэхэ моригойгоор тэмсэжэ байһан вьетнам арадай ахилыие тү-рүүшин элэгээндэ дүүргэнэн. Мүн эдэ приборнууд ондоо, улаан үнгэртэй шэрээр бу-рлана, яган хайрсагууд соо абагаладана. Энэнь яаралтай түрөөр, харгылаа хатуулаг-дангүйгөөр ябуулагдаха ашаа-й тэмдэгтэбэ.

Улаан болоншөгүүй аха дүү Вьетнам ошохо приборнууд ая-буулагдаадина. Хайрсагуудай ажаа замынь, хүрэхэ газарынь прд. вьетнам хэлэн дээрэ бэ-рэгдэнхэй. Худалмэришэд при-борнуудые нарин нягтаар ябтал-жа, хайрсагууд соо хэвхнгээр прада дахин харина үзэнэ, шатана

Баатар зоригто Вьетнамай за-луулар бүтээгдэнэн продукция илантанай хүлээлэр ондоо гү-үршээдтэ эльгээгдэхэ прибор-нууд хайрсагууд соо хэглэнэ. Худалмэришэд мүн лэ анхарал-тайгаар, хэжэ байһан ажалтаа өмчн хайнаар бүүсээтэ.

ТУСХАЙ ЗАХИЛ, ТЭБХЭР ХАЙРСАГУУД

ябталганан продукция багхант түрүүнүүдтэ ашагдаа, бэлэн болонон продукция хадагалха складта абаашагдаба. Тэндэ-нэнь түмэр замтай бааза хүр-гөгдөжэ, холын аян замдаа мор-дохуулагдаха юм.

Продукция ябталжа тушаа-хан худалмэришэдэй хэжэ бай-нан ажал юрнышые наа харюу-салга эхэтэй, орёо онһон. Он-доо гурнүүдтэ эльгээгдэхэ при-борнуудые бүтээдэг участок ехэ бэш. Эндэ оройдоо арбаад хү-дэлмэришэд ажаллана. Харин тэдэнэр бултадаа дүй дүршэл-тэй бэрхэ мэргэжэлтэд боло-нон. Тинмэнээ олон гурнүүд-дэй захил дүүргэнэ, хайн ша-нартай продукция бүтээнэ.

— Гавриил Исакович, шуха-лаа шалгажа абаа бээшү?

— Тингээ даа, хайн.

Тус участкай мастер Влади-мир Александрович Паршуков, үчинэй худалмэришэдэй нэгэн Р. И. Федоров шухалтын цех-һээ абтанан булад шухалаа харалсаадина. Худалмэришэдтэ үгэһын, тингээд үрэмдэжэ, то-шинилдоо эхилхын урда Га-врил Исакович шухалаа шалга-жа үзэдэг. Муу шанартай ме-таллаар гоё хайхан, бэхи хайн приборнуудые бүтээхэ бэрхэ-шээлтэй. Тинмэнээ эндэхи хү-дэлмэришэд шэрэм шухагшад-та шанга эрилтэ хэдэг.

— Бидэнэр эрхим хайн про-дукци бүтээхэ үйлдэгдэнэ. Хү-дэлмэришэн бүхэн энэ уянгала хайнаар мэдэрэхэй. Манай гараар бүтээгдэнэн продукция дэлхэйн олон гурнүүдтэ эль-гээгдэнэ,— гэжэ мастер Влади-мир Александрович хэлэхэ зуураа, участкайнаа байдаа, продукцияин шанар хайжаруу-лын тулада ямар ажалай хөгд-жэ байһан тухай хөөрөөжэ үгэнэ.

— Энэ манай залуу худалма-ришэдэй нэгэн Раиса Ухова. Орёо онһон приборнуудай эээн. Раисын хэвэн ажал ходо хайн сэгнэлтэдэ хүртэдэг.

Харин гурнүүдтэ эльгээгдэ-жэ приборнууд ондо онгоогоор бүтээгдэдэг, тусхай зүйлнүүд шэрэ гэхэ мэтэ тэдэнээ хэрэг-

лэгдэдэг. Финляндия, Дани, мүн баруун хойто зүгэй ороноудай захиллаар хөгдэдэг приборнууд халуун ороноудта ошохо при-борнууднаа илгээтэй юм. Учас-тогай худалмэришэд ондоо гурнүүдтэ эльгээгдэхэ про-дукци бүтээхэдээ, техническэ бүхы эрилтые нарин няг-таар дүүргэнэ. Тэдэнэр бул-та чертеж хайн ойлгодог, тэрэнэй ёһоор деталнуудые тошинилдодог, үрэмдэжэ юм. Иймэ эрилтэдэ харюусамаар ажаллаа дүүргэхын тула хайн бэлдэхэлтэй, дүй дүршэл-тэй байха хэрэгтэй. Худалма-ришэд мэргэжэлээ хайнаар шу-далһан байна. Мүн эндэ ариг сээр, үйлдэбэрин культура ёһотойгоор сахигдана. Участок-тэй эзэлдэг талалта соо харуул, сээр, хуу яб-саб гэмэ.

Вахи, удаан саг соо хүдэлгэ-нээ найдамант приборнуудые бүтээхэ олон асуудал «Тепло-прибор» заводой худалмэришэд шиндэхэ, шиндэнхэшые байна. Түмэр зүйлнүүдэй орондо кани-рон, напрон утаһан хэрэгсэл-дэдэг болоо. Энээнэй ашаар приборнууд шэнүүрээрээ хүн-гэн, ашаглахада таатай зохилд байһаалын ямаршые уларилтай ороноудта хэрэгсэлхэдэ таарам-жатай болгодог.

Недөндө жэлэй июльһээ за-вуд түсбэлгэлын, экономическа урмашуулын шонэ гуримда оронохтой. Энэ гурим продукцияин шанар хайжаруулаха хайн нүлөө үзүүлээ. Шухалааа бэ-лэдхэшэд, чертеж зураашад, продукция бүтээгдэдэ бултадаа шанар тушаа анхарна. Бүхы за-вод, цех, участок бүхэн жэг-дэ хайнаар худалдэг болоо, ха-раалагданан саг болзор соогоо продукция бүтээгдэнэ. Яарха тэдэхэ ушар усдагдана. Мүн бэлэн болонон приборнууд саг соогоо жэгдэ хайнаар наймаан-да эльгээгдэнэ.

Тусбэлгэлын, экономическа урмашуулын шонэ гуримай ёһоор хайнаар ажалланан, эр-



хим шанартай продукция бүтээ-хын худалмэришэд шагналда хүртэнэ. Шэнэ гуримаар худал-һан хахад жэлэй үрэ дүн март соо согсолодог. Үйлдэбэрин түрүүшүүд, ажалдаа үнэн сэ-рлэхээр хандаг худалмэришэд ур-машуулагдаа. Жэлэй арбан хоёр нарын салин хүлэһнөө гадуур арбан гурбадахи салин гэдэг тэдэнээд баруулагдаба. Худал-мэришэдэй олонхын 1500—2000 түхэригэй шагналда хүр-тээн байна. Харин ажалай жу-рам эбдэдэг гү, али ажалдаа го-лоодо гаргадаг зарим хүнүүд нэмэлтэ түлбэридэ хүртөөгүй юм. Хамтынгаа үйлдэбэрн хүг-жөөхэ гэжэ анхарал оролдодог гаргаха, нинтээрээ хайн үрэ дүн туйлаха гэжэшэ предприятита, худалмэришэдтэ өөһэдтэнэ аша туһатай ха юм. Шэнэ гуримай гол ёһонь нимэ.

«Теплоприбор» завод респу-бликыннай промышленно түүрү предприятинуудай нэгэн. Ур-дань үргэн хэрэгсэлтэй зүйлнүү-дэ бүтээдэг «Металлошпрот-реб» (һүүүлээрнь «Теплоавто-матика»), мүн мототор зааба-ридаг (һүүүлээрнь «Буриятка-

бель» гэжэ нэрлэгдэнэн) хоёр завод нилээжэ, нэгэ томо пред-прияи болонон түүхэтэй. Һүү-лэй 6-7 жэлэй туршида завод нэһлэбэн үргэхэдгөө, танигда-шгүй ехээр хубилоо. Бүтээдөг продукцияин таб ондоо болонхой. Мүнөө энэ завод дэлхэйн 34 ороноудтай холбоо барилсаалтай, тэдэнэй захил дүүргэдэг. За-водой гаталжа гараһан, хүгжэжэ ябанан замынь республика до-ртоний шэнэ, прибор бүтээл-мэришэдэй олонхын 1500—2000 түхэригэй шагналда хүр-тээн байна. Харин ажалай жу-рам эбдэдэг гү, али ажалдаа го-лоодо гаргадаг зарим хүнүүд нэмэлтэ түлбэридэ хүртөөгүй юм. Хамтынгаа үйлдэбэрн хүг-жөөхэ гэжэ анхарал оролдодог гаргаха, нинтээрээ хайн үрэ дүн туйлаха гэжэшэ предприятита, худалмэришэдтэ өөһэдтэнэ аша туһатай ха юм. Шэнэ гуримай гол ёһонь нимэ.

Байгша оной апрелин һүүл багаар «Теплоприбор» заводой-хид «МИМ» гээн онһон приборнуудые бүтээжэ гаргахаар бэлдэнэн байна. Энэнь химин промышленностидэ хэрэглэгдэхэ юм. Тус прибор бүтээхын тула слесарь-мастернууд Анатолий Степаненко, Виктор Накин, Владимир Гоиченко (2-дохи зураг) гэгшэд тэнсэлгүйгү эхэ оролдодо гаргаһан, чертеж дээрн нилээд удаан хууһан бай-на.

«Хурахада хайн юм аабта. Теэд ажал үзэлмэришэдтэй наад хэнэггүй Хэхэ гэгэн даабаряа дүүргэгүйгү наа гү, али шанар муутайгаар бүтээ-жэ наа, уйлаха, бэлдэ-гомдохо ябадаг гаргахэ. Эгээд нимэрхүү үелэ элдэ-бнн хуунуудай нүхээсэ, унуохи «гом-лоо» архин өхөөр сагалуулаха гэжэ аманалха даа.

«Ялахэ?.. Ухаатай юм наа, эрхим хайнаар ажаллаа аабаш гэжэ орхиох гэжэ гү?», «Гом-лоо» сагааруулые оролдохо «нүхэлднэ» тэршээшэдэг гү, али «нэхэн ажаллаа вальш саашан. Ондоо ажал ол-доноо аабта. Хамаагүй, дааншане хооройгүйгү гэгжэ байгаад аашалла-ха.

Эгээд энэ үедэ Петр Копылов турал кол-лективийн туһаламжа, сугтаа ажаллаа байһан нүхэлднэ халуун зүб-шэл хэрэгтэй байгаа.

Залуу слесарьтэ ту-һалха, хайн хайхан жэ-шээгээрээ нүлөөлө гө-

ХОЁР ҮДЭР АМАРДАГ БОЛОХОДОО...

бибди гэхэдэ, нэн тү-рүүн коллективгайгээ үгэ хүүрээ ойлгохыме, бэе бөлээ туһа хургал-сахые оролдонхын. Жа-жээлбэд, маандагтай суг-таа залуу слесарь Петр Копылов гэгшэ хүдэлдэг. Оройдоо найман класс һургуулитай хуурун сэр-шээгэй албанһаа эрээ бэн ха. Түүршээр ажал хү-дэлмэринь тиймэшые урагшатай байгаагүй. Хэхэ гэгэн даабаряа дүүргэгүйгү наа гү, али шанар муутайгаар бүтээ-жэ наа, уйлаха, бэлдэ-гомдохо ябадаг гаргахэ. Эгээд нимэрхүү үелэ элдэ-бнн хуунуудай нүхээсэ, унуохи «гом-лоо» архин өхөө

«ХЭБЛЭМЭЭР ҺААНЬ...»

Түрүүшн расказуудай шэнжлэл хэхэ тума «эхилэн бэлтгэшэд» гэжэ байгад бэлтгэлд заримдаа таарадаггүй гэсэн. «Үнн хада расказууды бэлтгэдэйн, теэд юнда намайе мүнөө болотор эхилэн бэлтгэлдэй жэша-ноб?» гэжэ бүтүүхэнээр гомдо-шодше заримдаа ушарха юм.

Гомдошье гэлий... Теэд гомдо-хынгоо урда тээ эхилэн бэлтгэ-шэд бодото уран зохиол тухай бо-дожо үзэнэ гү? Бэлтгэн «зохиол-нуудаа» зааха, мухихые отго мэдэхэгүй, харин редакция тус-шаахая яараха юм.

Аюша Базаров — эгээл нимэр-хүү. «Үүринэр» гэхэн расказы-ны уншаад байхада, тэрэ хана-жа, бодож ябанан тухайдаа нэгэд шуудаар бэлтгэн, зааха мухихые бүри ордонгүй «ормогло-жорхон» байна. Тиймэһээ уд-хань балар, «зангилаа хүрмэ-лоонь» задагай, тон лэ хилбарха-наар бүтэшинэн зохиол болоо.

Юнда?... Нэгэдэхээр, Аюша Базаров уран зохиол хана хүүднисиң ньюсаунууде отго мэдэнгүй. (Тү-морша дархан нэгэ юмэ уралан дархалхынгаа урда тээ зэр зэмсэ-гэ түхээрэн бэлдэг, хайнан гээ наам, тааруу зохиол элдэл болохо хаб гэжэ ухамайлан болдо-дог шуу). Хоёрдохор, үнн хада зүрхэ сэдхэлхынэ хуугууджа яба-нан шуудаа асуудал абаашиё, тэрэһингээ «шандаландань» хү-рэгэ шадангүй, харин лэ харанан үзэһэн юмэн тухайгаа дэн сэр-хээр бэлтгэрхинхэй. Тиймэһээ расказынн урда һэбхидэжэ,

ямаршые хүгжэлтэгүйгөөр хала-шана. Теэд тодорхойгоо хараад үзэе. Расказынн эхилдэ абаанар лэ хоёр ондоо хүнүүдтэй танилса-набди. Хоёр үбгэжөөл — хү-зэгшэ Холхой, ажалша бэрхэ Аюу-рай хооронһоо расказынн һаба-ша һүбэлэгдэнэ. Бэе муутай Хол-хой гэгшэнь сагалтанай үээр да-санда ошоод, абарал гуйхые шиндэнэ; харин ажалша бэрхэ Аюур үбгэжөөл пенсидэ гаранхай-шые наа, тошон халыжа, колхоз-ойнгоо сабшалан уһалалсахые оролдоно.

Үнэхөөрөөшье хоёр тухалэй, хоёр ондоо үсэл армалалэй үбгэ-жөөлүүд. Энэ зүрилдөө саана-дань хүгжөөгөө наа, расказынн урда бүри һонор болохо, хүн бү-хэнэй абаан зар сэдхэлэй гүнзэ-гһөө һабажа татан хүгжэхэ һэн ха.

Тинн гэхээ Аюша Базаров те-мэһээ хадуураад, тэд ондоо юмэн тухай хөөржэрхинэ. Расказынн эхилдэ хүзэгшэ Холхой, ажалша бэрхэ Аюур гэгшэдтэй дайрада-даг аад, һуудлэн тэрэ хоёроо алажархинабди. Бүхы зүрилдөө-нинн эдэ хоёр үбгэдөө дүлдид-на бшуу. Мүүн гэхэдэ, залуу автор эндэ ямаршые зүрилдөө тухай бодомжоложо туршанагүй гү, али энэ мэтые мэдэхэ шад-лалгүйн мухардана гү? Расказынн оролто мундшые хэрэгтэй. Зохойлын, саананхи хүгжэлтэдэ таарахагүй задагай шула үгүүлэхэ (тэрэнэ һургуу-лынн дэбтэрэй нэгэ хууданайн хэмжэһинэ) эхилнэ. Эмнэ үлүү гэжэ ханахаар.

«Болоһоншые юмэ үгдөө, ур-жадэр пенсонерүүдэй суглаан боложо... колхоздоо али болохоор туһалха гэсэнэ болоо», — гэхэн дон лэ хүчиргүү, оройдоо ямаршы хүнэй үнэншын аргагүй шана хооронһоо үнөөхи хоёр үбгэдэй уулаалга эхилхэ юм. Зүгөөр нимэрхүү эхилэлгэ, сэдхынэ ха-лэхэдэ, уран зохиолдэй ёно гури-мы баримталжа шадангүй халаха байна бшуу. Хэрбөө тус расказынн хэблээ наа, «үнөөхи Аюур үбгөөдэй ямар тиймэ ойлгуулам-дын ажал ябуулжа эхилээ?» гэжэ уншагад абаанар лэ дураа гутаха, залуу авторуудта эрил-тэгүйгөөр хандана гэжэ байгад гомдохо һааб даа.

Теэд энэһини энэ гэлэй. Мүүн гэхэдэ, дээрэ дурсагдан хэб-хэн дүрлэл багатайгаар бэлтгэ-дэнэ байна. Мэдүүлэлэй хана дүүрһыне, хайнан гэдэ эхилхынэ мэдэхын отго аргагүй.

Эмнэ му харуулал гэхэдэ, эхилэн бэлтгэнэ үндэһэн буралд хэлэһингээ бэлтгэнэ мудалнагүй. уран зохиол ёһын тэдые унша-на гү, али бүри уншанагүй гэжэ ханамаар.

Удэр, һунигүй ном уншагты гэжэ эндэ хэлэгдэнэгүй. Харин ном уншахада, оортөө тон хэрэгтэй зүйнүүдшье адалан абаха, хай-нан гэжэ мэдүүлэл зохиолдоо та-руу зохи байхал гэжэ ухамайлан болохо хэрэгтэй. Ичаршые зо-хиолдэй мэдүүлэл бүхэн онсо өөрн үгүргэтэй. Имангэ эомал-лал туруулахэ, ганса авторые бэлт-гэ мун зохиолын шуудла гү, али жинрэй героинуудай үг зорилгы

бөдүүлэн шиндэхэлхэ зэрэгтэй бшуу.

Байда, үнөөхи хоёр үбгэжөөл-үүднэй сааналаа му хээ бэлтгэ? Тогон халаалсажа, колхозойнгоо сабшалан уһалалсаа һэн гү? Үгы даа. Ажалша бэрхэ Аюур үб-гэжөөлтэй (авторай хэлэһинээр) үнөөхи хүзэгшэ Холхойтой уулаа-нан болоод лэ хахсаа һэмнн. Хү-зэгшэ Холхойшые, талданынн бу-руулахала, дасанда ошоогүй, ха-рин аймагай болынгада бээ ар-галуулан байшоо.

Урдань үргэл хэжэ, абарал эри-жэ ябанан хүзэгшэ Холхой ша-жанай хархыс удхые шүүмжэлхэ үүргээ бэлдүүлхэ шадалгүй хала-шоо. Эндэ Холхой зэмэтэй бэшэ, харин эхилэн бэлтгэһын бэлтгэ-лабаринн үшөө мулдогоогүй, дүй дүршэлэйнь хүдэржөөгүй байные бодотоор гэршэлнэ бшуу.

«Хэблэжэ болохоор һаань, энэ расказынн газетингээ хууда-һанда толихыетнай гуйнаб» гэжэ автор редакция хандаа бэлэй. Харин энэһээ шинжэлэлээрээ эхилэн бэлтгэһын гуйлтада ха-риуцахые оролдоо.

«Бурлад үнэн» газетин реда-кция эхилэн бэлтгэһэдэй расказынн үлэр бүхэндэ олоороо орожо байдаг. Бүхы расказынн тухай бэлт-гэхэ аргагүй байдаг. Тиймэһээ бараг гэжэ һанагданан зохи-бөлхөн шинжэлэл халдаа.

Нэгэдэхэ үгдэлениң полинууд дээрэ Юрий Белев, Алексей Башин, Петр Кукумов, Геннадий Бараников, Валерий Андреев, Федор Шарофутдинов хү-сэ эхэтэ тракторнуудые жоолодон, газараа эрчим шаартаггаар дүе һайнаар мэдэдэг, элдүүлнэд.



«СОВЕТ ЗАСАГАЙ 50 ЖЭЛ» гэхэн фото-зурагуудай конкурсо. Хүгжэмшэд... Д. ДУГАРОВАН фотоэтюд (Ахын айма)

ЕРЭХЭ САГАЙ МЭРТЭЖЭЛТЭД

«Улаан Оронго» колхоздо Бурядай хүдөө ажарын институтай механикацион факультэдэй гурбадахы курсын 13 студентэр практик гаража, апрелин 20-һоо ажаллана бай-над.

Нэгэдэхэ үгдэлениң полинууд дээрэ Юрий Белев, Алексей Башин, Петр Кукумов, Геннадий Бараников, Валерий Андреев, Федор Шарофутдинов хү-сэ эхэтэ тракторнуудые жоолодон, газараа эрчим шаартаггаар дүе һайнаар мэдэдэг, элдүүлнэд.

Станислав Андреев, Николай Дугаров, Шираб Жамбалов, Юрий Кокарев колхозой хоёрдохот деленинн тракторна бригагада хүдэл-хэ зуураа ажалалы бүтээсэ, шаанарайн та-лаар һайн дунгуудые туйланхай. Студентэр май һарын үнгэрээр ажаллаха байна. Тэдэнэй туһа-ламжые колхознууд сэгнэжэ, байр хүргэ-нэд.

С. ЕРАНСКИЙ.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

НУРАГШАДАЙ ТУНАЛАМЖА

Юрөөгэй дуида һургуулаа һурагшад түрэл колхозойн ажыхыда ходо туһалдаг заншалтай юм. Һургуулаа дүүргэмсээрэни хайшалаалтада эдэбхитэй хабаадалсадаг, үбнэ хурал оролдоотойгоор ябадг байна. Энэ хабаршые сабшалан ар-гаһан, наг шобэх гаргал туһалалсаһан, модонүүдые та-ха ажалланы мүнөө эдэбхит гэр хабаадалсан.

Болхозой правлени, парт һургуулинн үлэрүүдэй ажал тэдэнэй аша тунһе үндэрөөт нэгдэ.

ҮНДЭР НАНАТАН ЖЭШЭ

Совет засагай 50 жэлэй ад-та ойн баярай жэлдэ элбэг ех-үбнэ абахын түлөө тэмсэлдэ ш-хохой луговодууд — 74 наһа Н.-Д Цынгулжалов, 71 наһа В. Тунженов гэгшэд өөһаднй хубитые арга шадалаараа ору-над.

Үнгэрһэн жэлдэ эдэ хоёр үб-угаа оролдоотойгоор хүдэл-жэ. Сабшаланга һайнаар үг-жүүлһэн, уһалһанай ашаар ү-тар бүрһөө 16 центнер ү сабшажа абаһан байна. Мүнөө жэлдэ бүри һайнаар 1-дэлэй. Даяжа абаһан сабшалаһ һайнаар үтэгжүүлжэ, уһаһ байнхай.

М. ЦЫРЕНОВ.

Сэлэнгын аймаг.



Урда Вьетнамдахы дайн байдаан

ХАНОЙ. (ТАСС). Танай, Телээ провинцинуудта үнгэрһэн һарын турша со болоһон байдалуудай үзэр Урда Вьетнамай патриотууд 3.206 хүнийе алаа, шархатуулаа, плендэ абаа. Тэдэнэй тоодо 2.115 американец оролоһоо гээд «Оса-божление агентствын мэдээһэлнэ» үндэһэлн, ВИА агентство дам-жуулаа.

Эдэ хоёр провинцини патриот-дууд дайсанай 40 гаран самолэ-дые гэмтээн унагаагаа, олон юмэ буляжа абаа.

Корейн эрхэтэд нютагаа бусана

ТОКИО. (ТАСС). КНДР-ые өөри-мнай нютаг орон гэжэ тоолодог ээлжээтэ бүлэг хүнүүд Японод байһанаа майн 19-дэ нютагаа бу-сахаар Японой Инигата портоһоо гаргаа.

«Якутия» гэжэ совет судис КНДР Япон хоёрой хоорондо 119 дахин ажажа гараа. Энэ кораблаар Японһоо 87.425 хүн түрэл оронл-ы бусан байна.

Корейүүдэй нютагаа бусахые хүсэдэг байһаные, гэхэлэй негаа-га бусахынэ зүбшөөхэ тухай хэлсээ болуулаха гэхэн шиндха-бэри Японой правительство гар-ган байна. Сеулай засаггархидай тала хаража абганан энэ шиндха-бэрине буруушаанан тогтоол оло-нигтын зүгһөө гаргадаа.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай сессии

НЬЮ-ПОРК. (ТАСС). Баруун-Урда Африка тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ ООН-ой Генераль-на Ассамблейн тусхай сессии дээрэ дүүргэбэ. Афро-Азини, Латин Америкын 79 оройной, Югославинн дурдханын резолюцие 85 ду-гаар һайшагаа, хоёр делегацин резолюцие буруушаагаа. 30 делегаци ханаала барлаа. Португал-ини ЮАР-ай делегацинууд бу-руушаажа дуугаа үгөө. СССР-ай, Болгарини, Венгриин, БССР-эй, Кубын, МНР-эй, Польши-н, Румынинн, УССР-эй, Чехосло-вакинн делегацинууд ханаала барлаа. Тэрэһэлэн США-гай, Англи-нн, Франциин, Италиин. бусаа баруун гүрэнүүдэй делегацинууд ханаала баринан байна.

Баруун-Урда Африкаһаа ЮАР-ай захиргаанай полициин хүсэ.

зэбсэгтэ хүсэ гаргахы ганан резолюци Баруун-Урда Африканы хүсэ зөһөл армалалэй үндэһөөр баталан абаа.

Баруун оронүүдэй түлөөлгэһэд дуугаа үгэхэдөө, ЮАР тунһа эом-лэншигөөр, тэсэбэртэйгээр ханла-ха ёһотойди, ЮАР-та бээе дайн-хай байдал олгохые яараһанай хэр-эггүй гэжэ байгад хэлээ. (США-гай түлөөлгэһэ Голдберг ингэжэ мэдүүлэбэ... Апартеид болон үндэһэ яһанай илгаа гаргалдаа эсэргүү хандаха шиндхэбэри бэлдүүлгэдэ США туһалха хүсэлэнтэй габэ. Теэд эдэ гоё үгэнүүдэй гол удхын-юу харуулаб гэхэдэ, Урда-Афри-када үндэһэ яһанай илгаа гаргал-шадые США-гай, Англиин, Урда-Африкын, бусад оронүүдтэй хир-хисуудай дамжэлэг байные гэр-шэлнэ.

ГДР-эй МИД-эй түлөөлгэһын мэдүүлгэ

БЕРЛИН. (ТАСС). Ядерна зөб-сөг тараан дэлгэрүүлхэгүй асуу-далаар ФРГ-эй правительствын энэ оной майн 17-до толиһон бэлтгэлэй дашарамдуулан, ГДР-эй МИД-эй түлөөлгэһэ ингэжэ мэд-үүлгээ: бонско правительство ядерна зэбсэг тараахагүй догворон-то эсэргүүсэдэг аад, тэрэнээ дэл-дэхын тула эб найрамдал тухай хоорон шашаа гаргана. Баруун Германиин зонхилхы этэгээдүүд далайн сэрэгүүдэй болохо зам нээ-лэтэйгээр үлөөлгэхэ гэжэ оролдо-но. Ядерна зэбсэг тараан дэлгэ-рүүлхэгүй тухай хэлсээ батала-гада һаад ушаруулаха гэжэ бэл-тгэлд оролдон.

дэлхын тула эб найрамдал тухай хоорон шашаа гаргана. Баруун Германиин зонхилхы этэгээдүүд далайн сэрэгүүдэй болохо зам нээ-лэтэйгээр үлөөлгэхэ гэжэ оролдо-но. Ядерна зэбсэг тараан дэлгэ-рүүлхэгүй тухай хэлсээ батала-гада һаад ушаруулаха гэжэ бэл-тгэлд оролдон.

Шанга сохилтонууд

ХАНОЙ, майн 22. (ТАСС). Вьетнамай Ардадй арминн агаар-һаа хамгаалха частнууд Ханой болон Хабак провинциин газар дээрэ үсэгэлдэр американ 7 само-лёт буудаж унагаагаа, бусад са-молэдуудые гэмтээгээ.

Вьетнамай информациян агентствын мэдээһэнэй ёһоор, Вьетнамай Демократическа Рес-публикын газар дээрэ бүхыдөө 1.938 самолёт буудуулан уна-гаагдаа.

Шахардуу шанга байдал

КАИР. (ТАСС). Араб оронүү-дэй, Иранлини хоорондын хилэ дээрхи байдал шахардуу шанга байһан зангаараа. ОАР-ай зэбсэг-тэ хүсэнүүдэй Верховно главни командалагшын орлоһоо маршал Абдель Хаким Амер Синайскэ ха-хад арал дээгүүр яважа, Иранль-тай хилэ дээрэ байдаг сэрэгэй частнуудтаа хүрөө. Түрүү зарга-дэ байһан подразделениүүдэй ко-

мандина составтай зүблөө үнгэрөө. Синайһаа Амер Исмаиль орожи, далайн-сэрэгүүдэй хүсэнүүдэй Главно командалагша Солиман Заваттай уулааа. Ирак Египедэй политическэ ко-мандованиин хамтын засединда хабаадалсахаа ерөөн Ирагай де-легациитай президент Насер уула-аа.



ВЕНЭ Австриин алашуулууд хадаа Вьетнамай газар дээрэ США-гай хэжэ байһан зэрхэг тү-римжэй дайн байлдаа буруушаана. «Вьетнамадхы американ түрлмхэйшүүл хоорон үхэг» гэхэн үг-нүүдтэй плакадуудые демонстрацида гарагшад баржа ябаа.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОЖО БАЙНАБ?

СОЦИАЛИС ХАНИ НЭГЭДЭЛЭЙ ОРОНУУДАЙ БАРИСААН БЭХИЖЭНЭ

Социалис гүрэнүүдэй нэгэдэлэй түргөөр хугэжэ байһаные ажа-байдал шэнэ шөнээр харуулаа. Хани барисаан, харилсаа холбоо тухай Европн социалис оронүү-дэй хоорондо хэдэ хэдэн догворон-нууд баталагдаа. Эдэ догворонууд Европодохи аюулгүй байдал, эб найрамдал бэхжүүлэхэ хэрэгтэ то-мо туһа нэмэри боложо үгэнэ. ГДР Польшо хоёрой хоорондо, Чехословаки Венгри хоёрой хоорон-до баталагданан догворонууд нимэр сэжэгдэнэ. Дэлхэйн хоёрд-охи дайной үр дунгуудые ху-билгаха зорилгоор Баруун Герма-нинн зэрхэг түрмхэй хархы этэгээдүүдэй һөдөлгэ гаргала бай-ные болоулха хэрэгтэ уласкоорон-дын эдэ хэлсээнүүд тусгаар ур-даха шаартагэй.

УЛАСХООРОНДЫН ШИНЖЭЛЭЛ

Хэрэгтэ энэ догвор томо амжал-түргөөр туйлахы найдварын бо-лохо үгэнэ гэхэ болгар арад энэ догворые тоолоно гээд «Работ-ническо дело» газетэ бэшэнэ. Совет-болгар догворые хоёр талын болон олон талын хоорондо баталагданан социалис гүрэнүүдэй догворонууднаа, тэдэнэй гададын политическэ аюулгануудые таар-раддуулахаа илгаруулын арга-рой баталха талаар асуудалнууды нэрлэгдэн, 12 жэлэй урда тээ Зүүн Европн социалис гүрэнүү-дэй хоорондо баталагданан хани барисаан, харилсаа холбоон, ха-рилсан туһалалсалга тухай дог-ворой оёе бүхы аха дүү оронүү-дэ һалхан тэмдэглэгээ. Шөнэ до-гвор хада энэ системнн таһар-шагүй хубинь болно.

СОВЕТ-ИТАЛЬЯН ХАРИЛСААНУУДАЙ ХҮГЭЖЭЛТЭ

Совет-итальян харилсаан ам-жалтатайгаар хугэжэ. Италини гададын хэрэгүүдэй министр А. Фанганин СССР-та аяншалха үзэл хөдөлгөн хэлсээнүүд амжал-татайгаар дүүржэ, политическэ, экономическа, научно-техническэ, культурна талаар харилсаа холбоо хоёр оройной дунда сааналаны хуг-жөөлгэдэ туһалаа. Хэдэ хэдэн шөнэ хэлсээнүүд баталагдаа. Экономическа болон хуудалда наймаан-най олон талын холбоонд саана-даа хэвэр хугэжэхөөр байһанда һа-наала хананги байһанаа хоёр тал-тэмдэглээ. Волгодэ хунган атом-ниануудые бүтээхэ завод бариха

забастовкодо 10 миллион худал-маршын болон алба хаагшад ха-баадаа. Оройной экономическа бай-дал бүрин хүсэдөөр таһалдуула-даа, өөһэднгоо эрхэ болон аша-туһые нэгдэлдэ фронтээр хам-гаалсада ямар эхэ хүсэтэй бай-һанаа Франциин пролетариат да-хин харуулаа.

Экономическа болон социальн талаар «тусхай эрхэ түлөөлгэгэ хахад жэлэй турша со правитель-ствода угхэ тухай эрилдээ бу-руушаалтын тэмдэг болгон 24 ча-суй политическэ забастовко хэр-гээ. Оройнгоо эрилтэнүүдые тайл-барилхалаа, правительство «орой-хы дэлгүүр» тухай догворой ёһоор абаһан уялгануудаа дүүргэ-хэ хэрэгтэй гэһэн шалтаг барин-бан байха юм. Ушарын хада Европн экономическа нэгдэл байгуулаха тухай догвор баталһан оронүүдэй хоорондо татомниин түлөөлгөнүүдые 1961 оной июлини нэгдэл болуулаха байна бшуу.

Зүрилдөөнэй шөнэ эрхэ бай-дал бин болоходо «Франциин эконо-микко үндэһөөрөө шэнэлхэн ху-билгагдаха ёһотой» гэжэ правительство баталан хэлэнэ.

«Тусхай түлөөлгэгэ» тухай асуудалаар парламентда эхэ хөөр-лөвдөн болоо. Франциин Комму-нист партияа, зүүнэй үзэл барим-талдаг хүсээнүүдэй демократическэ партинууднаа депутатууд правительствода «ингэл найдварл-уулуудхгүй гэхэн резолюцие На-циональна суглаанай үзэмжэе тайһан байна.

И. ЛАПИЦКИЙ, Н. ЧИГРИН. (ТАСС).

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕИ

Advertisement for the newspaper 'Буряад үнэн' (Buryat Truth). The text reads: 'Нүхэдэ үнншагшад!' (Dear readers!). '1967 оной хоёрдохон хахадта газетэ, журналуудые захилгаар апрелин 10-һаа июниин 10 хүрэтэр хоёр һара сонсохгодобо.' (Starting from April 10 to June 10, you can receive the newspaper and magazines for two months free of charge). It lists the newspaper's name in Cyrillic and Mongolian, and provides contact information for subscriptions.

ПРАВДА БУРЯТИИ Мүнөөдэрэй номерто:

НЭГЭДЭХИ ХУУДААНДА: Ово-шой баян ургаса абаха тухай түр-үү бэшгэ; «Сахарай сөвһын тарилга» гэхэн Ф. Сорокинэй фото-репортаж; СССР-эй уран зо-хөөлшодой IV съездын материал-нууд.

ХОЁРДОХИ ХУУДААНДА: В. Алешинагай «Газар ба хүнүүд» гэхэн статья; түрэл орон дотор-най; «Редакциин почтоһоо».

ГУРБАДАХИ ХУУДААНДА: «Манай зарчо багшанарай һура-лсал» гэхэн гаршад дөрө П. Башковой статья (Улаан-Удэ), хилин саанаһаа ТАСС-ай мэдээ-сэлүүд. ДҮРБЭДЭХИ ХУУДААНДА: спортын һонин; аяншалга тухай репортаж; сонсохолууд.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Удын авиаметстанцион мэдээһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай ула-рил хубилан байха. Байгал шадар-рай, Баруун-урда аймгууддаар бага зэрэг бордон орохоор хүлэг-дэнэ. Баруун хойноһоо һулахал-данай халхилжа, Прибайналин, хойто зүгэй аймгууддаар 13—18, бусад газарнууддаар 18—23 град-ус дулаан болохо. Улаан-Удэ гөрөдто һүнииндөө 6—8, үдэртөө 21—28 градус дулаан болохо.

Н-00724. Зак. № 394

Дорж Банзаровай нэрэмжэ багшанарай институтай рек-торат, партбио болон мести-буриад хэлэ бэлтгэй кафедр доцент И. С. Хамгуншкее хайрата эсэгэ— СТЕПАН ЕЛОХОВИЧОН наһа бараһантай дашарамду-лан, гүнзэгы шаналалаа дүү-лэнэ.